

METEOROLOŠKA POSTAJA MISLINJA Meteorological station Mislinja

Mateja Nadbath

V občini Mislinja je padavinska meteorološka postaja v Mislinji. Z meteorološkimi meritvami so začeli že julija 1895, v času Avstro-Ogrske so kraj poimenovali Missling.

Slika 1. Geografska lega meteorološke postaje (vir: Atlas okolja, ARSO in Interaktivni atlas Slovenije¹)

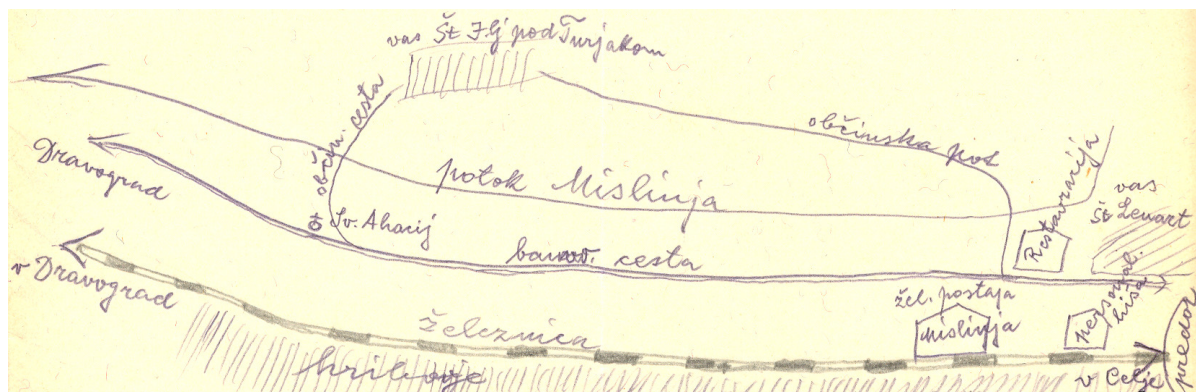
Figure 1. Geographical position of meteorological station (from: Atlas okolja, ARSO; Interaktivni atlas Slovenije¹)

Meteorološka postaja je na vzhodnem delu kraja Mislinja, na dnu ozke doline, na nadmorski višini 623 m. Okoliški teren je hribovit in porasel z gozdom. Postaja je na opazovalčevem vrtu.

Meteorološki opazovalec v Mislinji je Silvo Jaš, z opazovanji in meritvami je začel novembra 1995. Pred njim je Pavla Kolander delo meteorološke opazovalke opravljala skoraj 50 let, od decembra 1946 do novembra 1995. Franc Kolar je meteorološka opazovanja in meritve vršil od 1939 do 1942, Ciril Fabjan pa od 1937 do 1939, oba na takratni železniški postaji; železniško progo Velenje–Slovenj Gradec so v 60-ih letih 20. stoletja ukinili in demontirali. V času od 1924 do 1937 je bila meteorološka postaja na šolskem dvorišču, v Šentilju pod Turjakom, meteorološki opazovalci so bili Ivanka in Josip Vrčkovnik ter J. Burkhart. V obdobju 1913–1926 je bila meteorološka postaja v Mislinji, opazovalec je bil Franc Šel. Arhiv za obdobje pred letom 1913 se je izgubil.

Po decembru 1946 smo lokacijo meteorološke postaje prestavili le enkrat - novembra 1995 – k novemu opazovalcu, čez cesto na njegov vrt (glej sliko 3).

¹ Interaktivni atlas Slovenije, 1998, Založba Mladinska knjiga in Geodetski zavod v sodelovanju z Globalvision

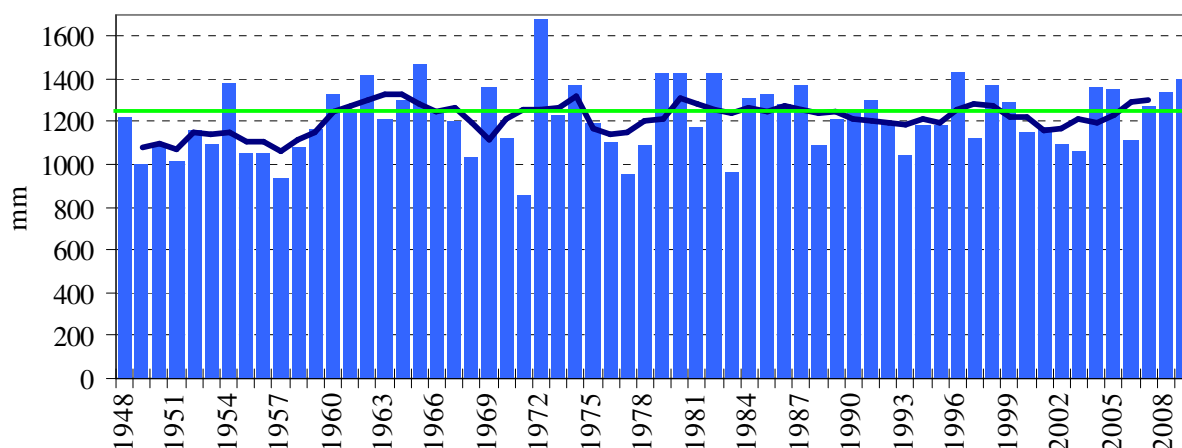
Slika 2. Skica lokacije meteorološke postaje Mislinja v času 1937–1942, bila je na takratni železniški, današnji avtobusni postaji, skico je naredil opazovalec in šef železniške postaje Ciril Fabjan (arhiv ARSO)
 Figure 2. Sketch of meteorological station in Mislinja in period 1937–1939, sketch was made by Ciril Fabjan, meteorological observer (archive of ARSO)

Slika 3. Lokacije meteorološke postaje Mislinja od 1924 do danes; z rdečo je označena današnja, najbližja temno rdeča označuje lokacijo 1946–1995, ostali dve pa na železniški postaji in v šoli v Šentilju.
 Figure 3. Locations of meteorological station Mislinja from 1924 on, light red marks nowadays location.

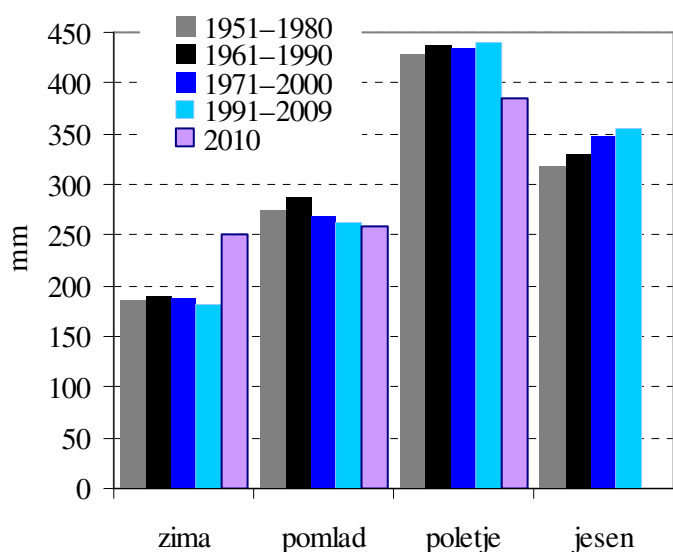
Meteorološka postaja v Mislinji je od svojih prvih začetkov padavinska. Na njej merimo višino padavin, snežne odeje in novozapadlega snega; opazujemo pa pomembnejše atmosferske pojave ter čas začetka in konca vseh vrst padavin in atmosferskih pojavov.

V povprečju referenčnega obdobja 1961–1990 pade v Mislinji in bližnji okolici na leto 1247 mm padavin², v obdobju 1971–2000 je letno povprečje 1235 mm, 1236 mm pa v zadnjih 19 letih (1991–2009). Leta 2009 je padlo 1399 mm padavin (slika 4); leta 2010 pa smo v prvih desetih mesecih namerili 1069 mm padavin. Najbolj suho leto v obdobju 1948–2009 je bilo 1971 z 863 mm, naslednje leto, 1972, pa velja z 1682 mm za najbolj namočenega do sedaj.

Slika 4. Letna višina padavin in petletno drseče povprečje (krivulja) v obdobju 1948–2009 ter referenčno povprečje (1961–1990, zelena črta)
 Figure 4. Annual precipitation and five-year moving average (curve) in 1948–2009 and mean reference value (1961–1990, green line)

² V članku so uporabljeni in prikazani izmerjeni meteorološki podatki, ki so že v digitalni bazi.

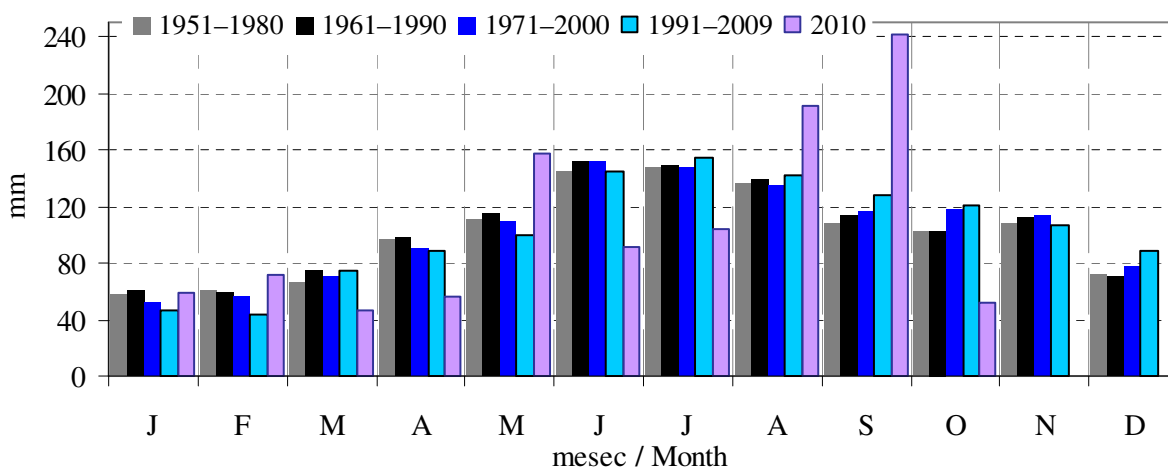
Slika 5. Povprečna višina padavin po letnih časih³ po obdobjih ter leta 2010 (zima 2009/10)
 Figure 5. Mean seasonal³ precipitation per periods and in 2010 (Winter 2009/10)

Poletje velja v Mislinji za najbolj namočen letni čas, s povprečjem 439 mm v referenčnem obdobju (1961–1990); pozimi pade navadno najmanj padavin, povprečje referenčnega obdobja je 189 mm (slika 5, črni stolpci). Ob primerjavi padavin med obdobji po posameznih letnih časih opazamo upad padavin spomladi in porast jeseni.

V zimi 2009/2010 je padlo v Mislinji nadpovprečno veliko padavin, 251 mm, kar je 132 % pripadajočega referenčnega povprečja. V ostalih dveh letnih časih leta 2010 je padlo manj padavin, spomladi 90 % in poleti 88 % referenčnega povprečja (slika 5).

V referenčnem obdobju 1961–1990 je v povprečju najbolj namočen mesec junij, 152 mm, najbolj suha sta januar in februar, s po 60 mm (slika 6).

V zadnjih devetnajstih letih (1991–2009) je v primerjavi z referenčnim obdobjem opazen upad padavin januarja, februarja, aprila in maja, ter njihov porast septembra, oktobra in decembra; v povprečju omenjenega obdobja dobi februar najmanj, 43 mm, julij pa največ, 154 mm, padavin v letu.

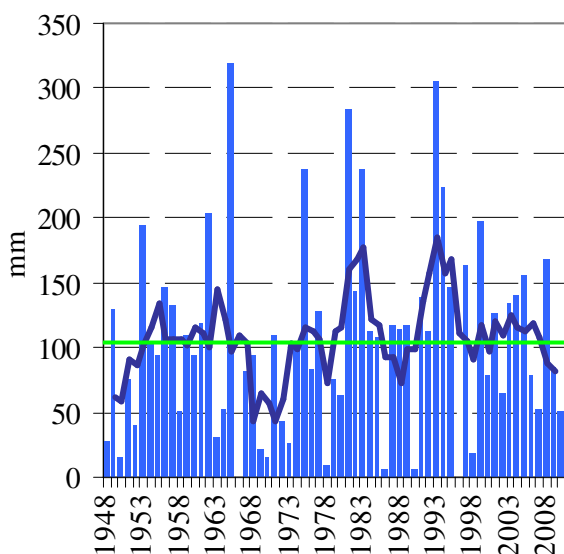
Slika 6. Mesečno povprečje padavin po obdobjih in mesečna višina padavin v prvih desetih mesecih leta 2010
 Figure 6. Mean monthly precipitation per periods and precipitation in months from January to October 2010

Od desetih mesecev leta 2010 je le januarja padlo toliko padavin (59 mm) kot je njegovo referenčno povprečje (60 mm); februar, maj, avgust in september so bili nadpovprečno namočeni, ostalih pet mesecev pa podpovprečno v primerjavi z referenčnim povprečjem (slika 6). Največje odstopanje od referenčnega povprečja je bilo septembra, kar 213 %, in oktobra, 51 %. Oktobra 2010 smo namerili 52

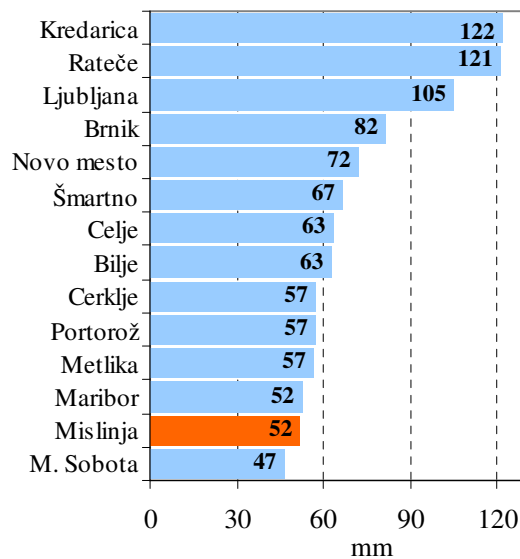
³ Meteorološki letni časi: pomlad = marec, april, maj; poletje = junij, julij, avgust; jesen = september, oktober, november; zima = december, januar, februar

Meteorological seasons: Spring = March, April, May; Summer = June, July, August; Autumn = September, October, November; Winter = December, January, February

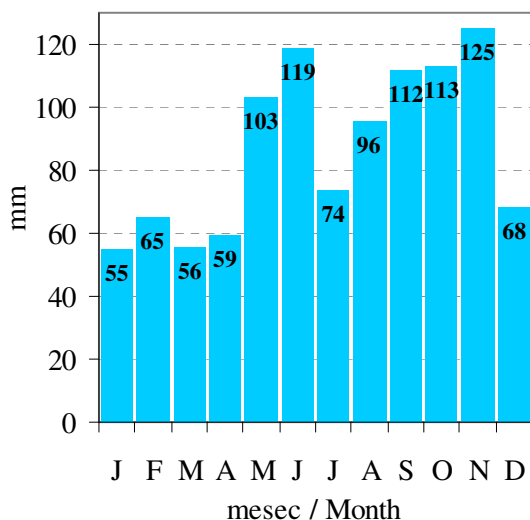
mm padavin. V obdobju 1948–2010 sta minila oktobra 1965 in 1995 povsem brez padavin, po drugi strani pa jih je oktobra 1964 padlo kar 320 mm (slika 7).

Slika 7. Oktobrska višina padavin in petletno drseče povprečje (krivulja) v obdobju 1948–2010 ter referenčno povprečje (1961–1990, zelena črta)
 Figure 7. Precipitation in October and five-year moving average (curve) in 1948–2010 and mean reference value (1961–1990, green line)

Slika 8. Višina padavin oktobra na izbranih meteoroloških postajah (Šmartno je Šmartno pri Slovenj Gradcu in M. Sobota je Murska Sobota) in v Mislinji
 Figure 8. Precipitation in October on chosen meteorological stations and in Mislinja

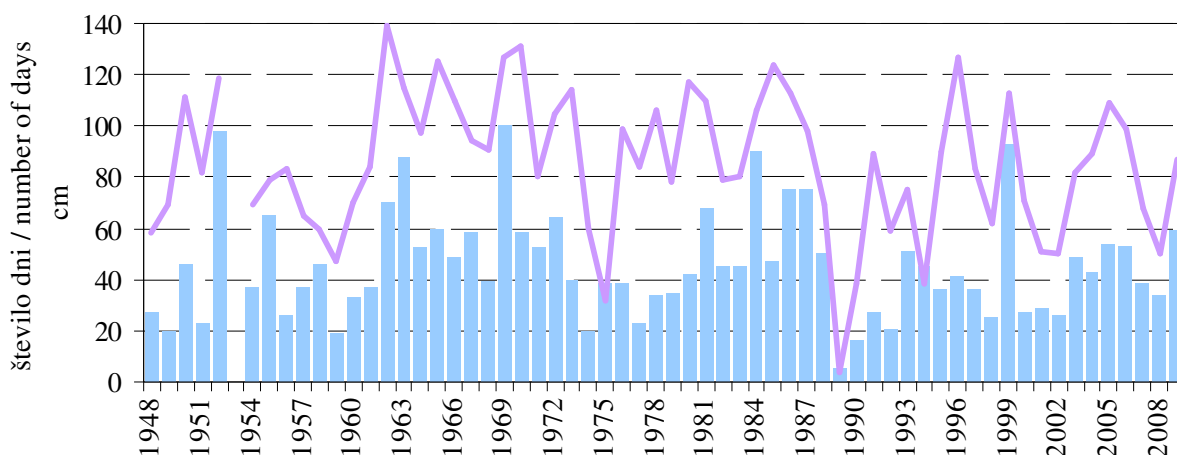

Najvišja dnevna višina padavin v obdobju 1948–oktober 2010 je bila na postaji Mislinja izmerjena 5. novembra 1998, 125 mm (slika 9). V omenjenem obdobju smo 100 mm in več padavin v enem dnevu izmerili še 6-krat: 6. maja 1954, 2. junija 1956, 25. septembra 1973, 9. oktobra 1980, 19. septembra 2007 in 5. septembra 2009. Leta 2010 je bilo v prvih desetih mescih najvišja dnevna višina padavin 88 mm, izmerjena 18. septembra 2010; oktobra 2010 je bila najvišja dnevna višina padavin 21 mm, izmerjena 25. v mesecu.

Slika 9. Najvišja dnevna višina padavin po mesecih v obdobju 1948–oktober 2010
 Figure 9. Maximum daily precipitation in 1948–October 2010

94 dni na leto leži snežna odeja v Mislinji v povprečju referenčnega obdobja, povprečje za obdobje 1971–2000 je 83 takšnih dni na leto, 79 dni pa je povprečje za obdobje 1991–2009. Leta 2009 je bilo zabeleženih 87 dni s snežno odejo (slika 10), v prvih štirih mesecih leta 2010 pa je bilo takšnih dni že 83. Oktober 2010 je minil brez snežne odeje.

V Mislinji in okolici prvi sneg v oktobru ni nekaj neobičajnega; najdebelejša oktobrska nova snežna odeja je bila do sedaj izmerjena 21. oktobra 1970, 30 cm. Najpogosteje pa zapade prvi sneg novembra, največ novega snega v novembru je napadlo 25. novembra 2005, kar 43 cm. V povprečju pade aprila zadnji sneg, tudi aprila 2010 je bilo tako. Maja pa je nazadnje nov sneg zapadel leta 1992; v zadnjih 63 letih, leta 1953 ni podatkov o snežni odeji, je bilo 16 majev z zabeleženim novim snegom.

Slika 10. Letno število dni s snežno odejo⁴ (krivulja) in najvišja snežna odeja (stolpci) v obdobju 1948–2009; za leto 1953 ni podatkov o snežni odeji
 Figure 10. Annual snow cover duration⁴ (curve) and maximum snow cover depth (columns) in 1948–2009; there is no data about snow cover in 1953

Preglednica 1. Najvišje in najnižje letne, mesečne in dnevne vrednosti izbranih meteoroloških parametrov v obdobju 1948–oktober 2010 v Mislinji

Table 1. Extreme values of measured yearly, monthly and daily values of chosen meteorological parameters in 1948–October 2010 In Mislinja

	največ maximum	leto / datum year / date	najmanj mini- mum	leto / datum year / date
letna višina padavin (mm) annual precipitation (mm)	1682	1972	863	1971
mesečna višina padavin (mm) monthly precipitation (mm)	330	julij 1972	0	januar 1964 oktober 1965 in 1995
dnevna višina padavin (mm) daily precipitation (mm)	125	5. november 1998	0	—
najvišja višina snežne odeje (cm) maximum snow cover depth (cm)	100	9. februar 1969	5	27. februar 1989
najvišja višina novozapadlega snega (cm) maximum depth of fresh snow (cm)	63	10. februar 1999	0	—
letno število dni s snežno odejo annual number of days with snow cover	139	1962	4	1989

SUMMARY

Meteorological station Mislinja is located at elevation of 623 m, in the northeastern part of Slovenia. It has been established in 1895. Since that year, precipitation, snow cover and fresh snow have been measured and meteorological phenomena have been observed. Silvo Jaš has been meteorological observer on station from November 1995.

⁴ Dan s snežno odejo je, kadar snežna odeja pokriva več kot 50 % površine v okolici opazovalnega prostora
 Day with a snow cover is when 50 % of surface in the surrounding of observing site is covered with snow